

Юлія НЕМКЕВИЧ,
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Чернігівської ЗОШ І–ІІІ ст. № 3

Урок-мандрівка з природознавства у 1 класі

Відповідно до базового навчального плану предмет "Природознавство" вивчається з 1 класу 2 рази на тиждень. Першокласникам потрібно засвоїти достатньо складні поняття, отримати певні навички і вміння. В першу чергу, на мою думку, діти повинні полюбити цей предмет, радіти кожному уроку. Для цього вчителю потрібно зацікавити учнів, повести за собою в загадковий світ природи.

Матеріал, який викликає емоції, запам'ятовується швидше і краще. Для емоційного сприйняття природи, ефективнішого засвоєння матеріалу на уроках природознавства важливе значення мають нестандартні форми проведення заняття: урок-подорож, урок-гра, урок-змагання та ін. На уроках природознавства велике значення має наочність. Діти повинні чітко уявляти те, про що розповідає

вчитель. Сучасний урок природознавства не може обійтись без інформаційно-комунікаційних технологій. Відеоролик, уривок мультфільму, презентація, навчальний фільм активізують пізнавальну діяльність учнів, візуалізують навчальний матеріал. Різні дидактичні ігри допомагають закріпити або повторити вивчене. Використання прийомів ейдетики (пиктограми, вільні асоціації, метод Цицерона) допомагає краще запам'ятати визначення, поняття, назви тварин, рослин та ін. Такі прийоми сприяють розвитку уваги, фантазії, уяви, мислення учнів. Музичні динамічні паузи знімають напруження.

Пропонуємо урок природознавства в 1 класі, він є підсумковим з теми "Світ живої природи".

Тема. Підбиваємо підсумки: що ти знаєш про рослини і тварин?

Мета. Узагальнити і систематизувати факти, уявлення і найпростіші поняття про живу природу; формувати вміння застосовувати набуті знання у повсякденній діяльності; розвивати в учнів природничу допитливість і дослідницькі навички, бажання читати казки; виховувати дбайливе ставлення до живих організмів.

Тип уроку: урок-мандрівка.

Обладнання: малюнки казкових персонажів, завдання казкових героїв у конвертах, малюнки дерев, риб, пиктограми для плану, відеоролик до пісні Ірини Білик у виконанні Аліни Гросу "Бджілка", проектор.

Хід уроку

I. Організаційний момент. Повідомлення правил і мети мандрівки. Актуалізація опорних знань.

— Сьогодні ми вирушимо у подорож до казкових героїв, продемонструємо, що нового дізналися, чого навчилися, вивчаючи тему "Світ живої природи". Щоб потрапити до казкового персонажа, треба згадати, з якої він казки. Тільки виконавши завдання одного героя, ми можемо рухатися до іншого. Використовуватимемо лише казкові засоби пересування, які ви запропонуєте. Щоб ці засоби нас слухалися, треба відповісти на запитання:

- Хто належить до живої природи?
- Які ознаки живих організмів ви знаєте?
- Молодці! Отже, подорож починаємо! Який спосіб пересування пропонуєте? (Можливі варіанти: летючий корабель, килим-літак, Коник-горбоконики, Чудо-юдо риба-кит та ін.).

II. Виконання завдань казкових героїв.

1. Перша зупинка.

Казка "Пригоди Цибулино", Джанні Родарі; зображені казкові герої: Цибулино, Кактус, Редиска, Вишенька.

Коментар. Авторів казок називає вчитель, якщо потрібно, уточнює назву казки.

Запитання від Цибулино. Цибуля — це дикоросла чи культурна рослина? Це кущ чи трав'яниста рослина? Доведіть.

Запитання від Кактуса. Впізнайте рослини на малюнках. Що між ними спільного? Яка рослина зайва? (Вивішуються малюнки дерев: тополя, дуб, яблуня, береза).

Запитання від Редиски. Яку частину рослини ми їмо у моркви, яблуні, петрушки, соняшника?

Гра від Вишеньки. Гра по рядах "Хто більше". Які квіти ви знаєте? Перемагає ряд, учні якого останні назвали квітку.

2. Друга зупинка.

Казка "Муха-Цокотуха", Корній Чуковський; зображені казкові герої: Муха-Цокотуха, Комар, Павук.

Запитання від Мухи-Цокотухи. Доведіть, що муха — комаха, а павук — ні.

Динамічна пауза.

Танцюємо під пісню Ірини Білик у виконанні Аліни Гросу "Бджілка".

Запитання від Комаря. Чим корисні бджоли?

3. Третя зупинка.

Казка "Про рибалку і рибку", О.С.Пушкін.

Завдання від Золотої рибки. Ви прийшли на риболовлю до прісної водойми. Серед малюнків риб виберіть тих, яких ви зможете тут зловити. (Малюнки риб: камбала, щука, сом, карась, скат, морський коник).

Учні по черзі виходять до столу вчителя, беруть зображення риби, демонструють іншим дітям і кажуть, чи зможуть вони цю рибу зловити в прісній водоймі.

4. Четверта зупинка.

Казка "Гидке каченя", Г.-Х.Андерсен.

Завдання від Гидкого каченяти. Відгадати загадки про птахів, назвати зайвого. Пояснити свою думку.

Малюнок кожного відгаданого птаха вчитель вивішує на дошку.

Загадка 1. Вірно людям я служу, Ім дерева стережу. Дзьоб міцний і гострий маю, Шкідників ним добуваю.	Загадка 2. Вдень вона лягає спати, Бо всю ніч їй знов літати, Ловить мишок, гризунів, З нею їм вже не до снів!
(Дяте л).	(Сова).

Загадка 3. В лісі на зеленій гілці Ніби грав хтось на сопілці. Підійшов поближче я І побачив...	Загадка 4. Білосніжні, гарні птиці Дім будують на водиці, Дуже схожі на гусей, Обережні до людей!
(с о л о в 'я).	(Лебеді).

Коментар. В даному завданні може бути кілька варіантів відповідей, треба заохочувати дітей до пошуку. (Зайвий птах — лебідь, бо водоплавний, зайвий птах — сова, бо шукає поживу вночі, зайвий птах — соловей, бо вміє гарно співати).

5. П'ята зупинка.

Українська народна казка "Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат".

Завдання від Лисички. Розкажіть про мене за планом.

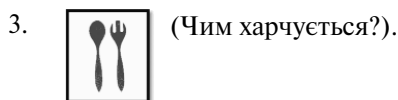
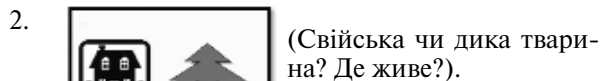
Діти працюють у парах, обговорюють, потім одна пара розповідає, інші доповнюють, виправляють.

Коментар. План подається у вигляді піктограм, з якими діти ознайомилися під час вивчення теми. Ще не всі діти читають, тому такий план дасть можливість плідно працювати всім учням.

План

(До якої групи тварин належить: комахи, риби, птахи, звірі?).

Цікавинка від учителя. Лисиця харчується не тільки мишами (полівками), а й зайцями, птахами, може розорювати кладки яєць, їсть плоди, фрукти, ягоди, рідше частини рослин.

Гра від Вовка "Пантоміма". Учень пантомімою демонструє якусь тварину (рухи, поведки, особливості зовнішнього вигляду), діти повинні спочатку повторити рухи, а потім за сигналом учителя назвати загадану тварину. Далі ведучий міняється.

III. Підбиття підсумків подорожі.

На цьому наша подорож завершується. Ви довели нашим казковим героям, що дійсно добре знаєте світ живої природи. Але завжди треба пам'ятати, що ми відповідальні за його збереження. Я вдячна вам за роботу і дарую ці розмальовки казкових героїв та раджу в майбутньому обов'язково прочитати згадані сьогодні казки.

Інтернет-джерела

1. uk.wikipedia.org
2. www.youtube.com/watch?v=P9GM-dgJyVw
3. <http://upgradememory.ru/pg/soderzhanie.htm>

Ілюстрації

1. www.planetaskazok.ru
2. earth-chronicles.ru
3. ocka3ke.ru
4. tvoyaskazka.ru

Розмальовки

1. okster.com.ua
2. raskraski-online-besplatno.ru
3. ru.ela.mobi
4. proridne.org